

УДК 378.016:78

DOI <https://doi.org/10.24919/2308-4863/35-4-42>**Марина ПЕТРЕНКО,***orcid.org/0000-0002-3058-4129*

кандидат педагогічних наук, доцент,

доцент кафедри хорового диригування, вокалу та методики музичного навчання

Сумського державного педагогічного університету імені А. С. Макаренка

(Суми, Україна) *mariina.petrenko@gmail.com*

ВПРОВАДЖЕННЯ КУРСУ «ВИКОНАВСЬКА ІНТЕРПРЕТАЦІЯ» У ПРОЦЕС ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ МАГІСТРІВ МУЗИЧНОГО МИСТЕЦТВА

У статті висвітлюється авторська програма курсу «Виконавська інтерпретація», розроблена для магістрів-вокалістів спеціальності 025 «Музичне мистецтво». Своєчасність і актуальність введення цієї дисципліни у навчальний процес студентів-вокалістів другого магістерського рівня вищої освіти зумовлюється недостатнім рівнем сформованості їх музично-інтерпретаційних вмінь і прогалинами у науковій розробці цієї проблеми.

Мета презентованого курсу – теоретико-практична підготовка студентів-магістрів до майбутньої професійної діяльності як артистів-співаків і керівників музичних вокальних колективів, озброєння їх здатністю до ефективного здійснення музичної інтерпретаційної діяльності.

Засвоєння програмного матеріалу дисципліни «Виконавська інтерпретація» забезпечує оволодіння такими вміннями: розкривати зміст понять і категорій музичного мистецтва в контексті його історичного становлення; здійснювати виконавський аналіз вокальних творів, враховуючи їх багаторівневі контекстуальні зв'язки (належність до певної доби, стилю, жанру; особливості драматургії, форми та художньо-образного змісту), створювати оригінальну особисту художньо-цінну інтерпретаційну версію музичного зразка; артистично та технічно досконало втілювати особисту версію вокального зразка відповідно до авторського задуму; збалансовано, виважено взаємодіяти у виробленні спільної інтерпретаційної концепції музично-ансамблевих вокальних творів; організувати самостійну роботу за фахом, критично оцінювати власне виконання, оволодівати новими виконавськими прийомами й техніками, забезпечувати набуття таких знань, основних понять і категорій музичного мистецтва та специфічної термінології; закономірностей інтерпретування в сольному й ансамблевому музикуванні; особливостей виконавської та музикознавчої інтерпретації; рівнів стильової системи, жанрів певної доби, до якої належать музичні твори; методів здійснення різних видів аналізу музичних творів; особливостей формування вокальної техніки та критеріїв виконавської культури; принципів організації самостійної роботи за фахом.

Програма курсу включає два розділи. Перший із них присвячений засвоєнню концептуальних позицій теорії виконавської інтерпретації, ознайомленню з типами та видами музичної інтерпретації, особливостями процесу виконавської інтерпретації у сольному та ансамблевому музикуванні, формами буття музичного твору, об'єктивними та суб'єктивними важелями інтерпретаційного процесу, різновидами виражальних засобів у сольному та ансамблевому виконавстві, тенденціями інтерпретування музичних творів, рівнями і функціями музичної інтонації; другий – ознайомленню із загальними характеристиками напрямів мистецтва: бароко, класицизмом, романтизмом; стилістичному огляду культурно-історичного контексту XX – XXI ст.; формуванню вмінь здійснення стильової інтерпретації вокальних творів зазначених мистецьких напрямів. У публікації конкретизується структура курсу і змістовне наповнення його першого розділу, доводиться ефективність впровадження запропонованої програми.

Ключові слова: курс «Виконавська інтерпретація», магістр музичного мистецтва, підготовка.

Maryna PETRENKO,*orcid.org/0000-0002-3058-4129*

Candidate of Pedagogical Sciences, Associate Professor,

Associate Professor at the Department of Choral Conducting,

Vocals and Methods of Music Education

Sumy State Pedagogical University named after A. S. Makarenko

(Sumy, Ukraine) *mariina.petrenko@gmail.com*

INTRODUCTION OF THE COURSE “PERFORMING INTERPRETATION” IN THE PROCESS OF TRAINING FUTURE MASTERS OF MUSICAL ART

The article covers the author's program of the course “Performing Interpretation”, developed for masters-vocalists majoring in specialty 025 “Musical Art”. The timeliness and relevance of the introduction of this discipline in the educational process of students-vocalists of the second master's level of higher education is due to the insufficient level of formation of their musical and interpretive skills and gaps in the development of this problem.

The purpose of the presented course is theoretical and practical preparation of graduate students for future professional activity as singers and leaders of musical vocal groups, equipping them with the ability to effectively carry out musical interpretive activities.

Learning the program material of the discipline “Performing Interpretation” provides for the mastery of the following skills: to reveal the content of concepts and categories of musical art in the context of its historical formation; conduct performing analysis of vocal works, taking into account their multilevel contextual connections (belonging to a certain era, style, genre; features of dramaturgy, form and artistic content), create an original personal artistic and valuable interpretive version of the musical sample; artistically and technically perfectly embody the personal version of the vocal sample in accordance with the author’s intention; balanced interaction in the development of a common interpretation concept of musical and ensemble vocal works; organize independent work in the specialty, critically evaluate one’s own performance, master new performing methods and techniques and ensure acquisition of the following knowledge on: basic concepts and categories of musical art and specific terminology; regularities of interpretation in solo and ensemble music making; features of performing and musicological interpretation; levels of stylistic system, genres of a certain era, to which musical works belong; methods of carrying out various types of analysis of musical works; peculiarities of forming vocal techniques and criteria of performance culture; principles of organizing the independent work in the specialty.

The course program includes two sections. The first is devoted to mastering the conceptual positions of the theory of performing interpretation, acquaintance with the types and kinds of musical interpretation, features of the process of performing interpretation in solo and ensemble music making, forms of existence of a musical work, objective and subjective levers of the interpretive process, varieties of the means of expression in solo and ensemble performance, trends of interpretation of musical works, levels and functions of musical intonation; the second – acquaintance with the general characteristics of the arts: Baroque, Classicism, Romanticism; a brief overview of the cultural and historical context of the XX – XXI centuries; formation of skills of realizing stylistic interpretation of vocal works of the specified art directions. The publication specifies the structure of the course and the content of its first section, proves the effectiveness of the proposed program.

Key words: course “Performing Interpretation”, Master of Musical Art, training.

Постановка проблеми. Стратегія розвитку сучасної мистецької освіти у вищих навчальних закладах спрямована на всебічне особисте зростання майбутніх музикантів-виконавців, на стимулювання їх здатності до саморозвитку, самоактуалізації, творчих виявів. Тому своєчасною є підготовка професійно компетентних фахівців музичного мистецтва, які володіють вміннями глибокого осягнення художньо-змістовної сутності музичних творів, побудови та високомайстерного матеріально-звукового втілення власної виконавської концепції, тобто вміннями здійснення музичної інтерпретаційної діяльності.

У результаті дослідження рівня розвитку зазначених вмінь було з’ясовано, що більшість студентів мають поверхові знання з теорії виконавської інтерпретації, здійснюють виконавський аналіз музичних творів по шаблону, мають складнощі у продукуванні особистих рішень шляхом втілення авторського задуму музичних творів минулого й сучасності відповідно до культурно-історичного контексту, жанрово-стильових ознак і композиційно-драматургічної програми. Тому введення у план навчального процесу для магістрів спеціальності 025 «Музичне мистецтво» дисципліни «Виконавська інтерпретація» є актуальним і на часі.

Аналіз досліджень. Питаннями формування у майбутніх музикантів-виконавців інтерпретаційних здатностей опікується значна частина сучасних науковців, зокрема І. Барановська, І. Грин-

чук, М. Демір, Н. Мозгальова, В. Москаленко, Г. Падалка, Пан На, О. Полатайко, І. Полубоярина, Сунь Пенфей, І. Ткачук, Л. Шаповалова, О. Щолокова, Н. Юдзіонок.

Так, О. Щолокова, Н. Мозгальова та І. Барановська (Щолокова, Мозгальова, Барановська, 2019) досліджують методичний аспект інтерпретації музичних творів, зокрема висвітлюють методи констатувального й формувального етапів педагогічного експерименту з формування художньо-інтерпретаційних здатностей студентів музично-педагогічних закладів вищої освіти. Особливості формування художньо-образного мислення майбутніх педагогів-музикантів на основі вербалізації педагогічно спрямованих особистих версій музичних творів вивчає О. Полатайко (Полатайко, 2010).

Питання «озброєння інтерпретатора ефективними засобами розуміння музичного твору, розкриття та оновлення його виразового потенціалу, оволодіння методикою інтерпретування музичного твору» знаходяться у центрі уваги В. Москаленка – розробника навчальної дисципліни «Інтерпретація музичного твору» для аспірантів (Москаленко, 2018: 5–28). Дослідницькі інтереси Н. Юдзіонок концентруються на шляхах формування особистих професійних якостей майбутніх вчителів музичного мистецтва під час здійснення музично-інтерпретаційної діяльності (Юдзіонок, 2011).

Отже, аналіз літературних джерел і стану сформованості музично-інтерпретаційних вмінь

засвідчив актуальність і необхідність їх розвитку, а також своєчасність введення дисципліни «Виконавська інтерпретація» до навчального плану магістрів музичного мистецтва.

Мета статті – презентувати структуру та змістовне наповнення першого розділу курсу «Виконавська інтерпретація» для магістрів-вокалістів спеціальності 025 «Музичне мистецтво».

Виклад основного матеріалу. Впровадження до фахової підготовки магістрів-вокалістів курсу «Виконавська інтерпретація» продиктоване завданнями інтеграції в єдину систему раніше опанованих предметів музично-теоретичного і практично-виконавського циклів, поповненням професійного тезаурусу студентів знаннями з теорії виконавської інтерпретації, стимулюванням творчого потенціалу майбутніх артистів-вокалістів в аспекті створення ними особистих оригінальних інтерпретаційних версій музичних зразків.

Метою презентованого курсу є теоретико-практична підготовка студентів-магістрантів до майбутньої професійної діяльності як артистів-співаків і керівників музичних вокальних колективів, озброєння їх здатністю до ефективного здійснення музичної інтерпретаційної діяльності.

Майбутні магістри музичного мистецтва, опановуючи курс:

1) мають *знати*: основні поняття і категорії музичного мистецтва та специфічну термінологію; закономірності інтерпретування в сольному та ансамблевому музикуванні; особливості виконавської та музикознавчої інтерпретації; рівні стильової системи, жанри певної доби, до якої належать музичні твори; методи здійснення різних видів аналізу музичних творів; особливості формування вокальної техніки та критерії виконавської культури; принципи організації самостійної роботи за фахом;

2) повинні *вміти*: розкривати зміст понять і категорій музичного мистецтва в контексті його історичного становлення; здійснювати виконавський аналіз вокальних творів, враховуючи їх багаторівневі контекстуальні зв'язки (належність до певної доби, стилю, жанру; особливості драматургії, форми та художньо-образного змісту), створювати оригінальну особисту художньо-цінну інтерпретаційну версію музичного зразка; артистично та технічно досконало втілювати особисту версію вокального зразка відповідно до авторського задуму; збалансовано, виважено взаємодіяти у виробленні спільної інтерпретаційної концепції музично-ансамблевих вокальних творів; організовувати самостійну роботу за фахом, критично оцінювати власне виконання, оволоді-

вати новими виконавськими прийомами й техніками (Петренко, 2020: 4–5).

Серед номенклатури компетентностей, які набуваються в результаті вивчення курсу «Виконавська інтерпретація» (відповідно до освітньо-професійної програми «Музичне мистецтво» (Устименко-Косоріч, Єременко, Заболотний, 2020: 3–14), виокремлюємо такі:

1) *загальні* (здатність використовувати інформаційні та комунікаційні технології, здатність до абстрактного мислення, здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях; здатність генерувати нові ідеї (креативність), здатність до міжособистісної взаємодії);

2) *фахові* (здатність створювати, реалізовувати і висловлювати власні художні концепції; здатність інтерпретувати художні образи у виконавській діяльності; здатність збирати та аналізувати, синтезувати художню інформацію та застосовувати її для теоретичної, виконавської, педагогічної інтерпретації; здатність аналізувати виконання музичних творів або оперних спектаклів, здійснювати порівняльний аналіз різних виконавських інтерпретацій, у тому числі з використанням можливостей радіо, телебачення, інтернету; здатність взаємодіяти з аудиторією для донесення музичного матеріалу, вільно і впевнено репрезентувати свої ідеї (художня інтерпретація) під час публічного виступу; здатність застосовувати традиційні й альтернативні інноваційні технології виконавської діяльності) (Петренко, 2020: 4).

Згідно вимог відповідної освітньо-професійної програми курс поділяється на два розділи. Завданнями опанування першого розділу «Виконавська інтерпретація музики як наукова категорія» є засвоєння концептуальних позицій теорії виконавської інтерпретації, ознайомлення з типами та видами музичної інтерпретації, особливостями процесу виконавської інтерпретації у сольному й ансамблевому музикуванні, формами буття музичного твору, об'єктивними та суб'єктивними важелями інтерпретаційного процесу, різновидами виражальних засобів у сольному й ансамблевому виконавстві, тенденціями інтерпретування музичних творів, рівнями і функціями музичної інтонації. Засвоєння змісту першого розділу програми забезпечується практичними заняттями. Конкретизуємо їх змістовне наповнення (Петренко, 2020: 8).

Практичне заняття № 1 «Типи музичної інтерпретації. Основні етапи виконавської інтерпретації у сольному музикуванні».

Зміст роботи: створення уявлень щодо різновидів музичної інтерпретації, розвиток спро-

можності розуміння об'єктивно зумовленої творчої художньо-інтерпретаційної сутності виконавського процесу та усвідомлення процесуального характеру інтерпретаційної діяльності у сольному музикуванні.

Хід виконання. На основі ознайомлення з теоретичним матеріалом, поданим у літературних джерелах з питань інтерпретації сольних музичних творів (Н. Жукова, В. Крицький, В. Москаленко, Г. Падалка, М. Петренко, О. Полатайко) і закономірностей здійснення будь-якої діяльності (О. Леонт'єв, С. Максименко) виокреміть типи музичної інтерпретації та окресліть механізми й етапи здійснення виконавської інтерпретації сольних музичних творів (відповідно до виду виконавства, яке опановуєте).

Методичні вказівки. Для вирішення завдання керуйтеся такими відомостями: для інтерпретаційної діяльності в галузі музичного виконавського мистецтва, як і для діяльності взагалі, характерною є наявність суб'єкта, який спрямовує свою активність (виявляється в тому чи іншому способі опанування об'єкта) на об'єкт; системи дій, об'єднаних єдиним мотивом і ціллю; результату – продукту діяльності.

Існує два етапи музичної інтерпретаційної діяльності (в галузі сольного музикування): осягнення художньо-образного змісту музичного твору, створення уявної особистісної виконавської версії; виконавське втілення результату осягнення.

Теоретичні питання для самоконтролю: Як ви можете визначити зміст поняття «інтерпретація»? Як ви можете визначити зміст поняття «музична інтерпретація»? Які типи музичної інтерпретації вам відомі? Як ви можете визначити зміст поняття «виконавська інтерпретація»? Чим відрізняється виконавська інтерпретація від інших типів музичної інтерпретації? З яких етапів складається процес виконавської інтерпретації у галузі сольного музикування? За рахунок яких механізмів здійснюється виконавська інтерпретація сольних музичних творів?

Практичне заняття № 2 «Музичний твір як об'єкт виконавської інтерпретації, параметри об'єктивності інтерпретування».

Зміст роботи: набуття здатності здійснювати специфізовану емоційно-аналітичну діяльність, пов'язану з опануванням музичного твору як об'єкту виконавської інтерпретації відповідно до параметрів інтерпретування.

Хід виконання. На основі ознайомлення з теоретичним матеріалом, поданим у літературних джерелах з питань специфіки інтерпретації музичних

творів (Н. Жукова, В. Москаленко, В. Крицький, М. Петренко, О. Щолокова, Н. Юдзіонук) шляхом емоційного й інтелектуального осягнення та взаємодії об'єктивного й суб'єктивного розкрийте зміст художніх образів музичних творів (програми з фаху) відповідно до параметрів інтерпретування.

Методичні вказівки. Здійснення цього завдання уможливорює цілеспрямований розгляд таких аспектів: форм існування музичного твору (потенційної, актуальної, віртуальної); змінних і незмінних координат авторського тексту музичного твору; контексту створення музичного твору. Створюючи власну виконавську концепцію музичного твору, керуйтеся принципом змінного, але не довільного освоєння змісту музичного твору. Для цього дотримуйтеся параметрів об'єктивності інтерпретування: незмінність точних координат авторського тексту; відповідність загальній образній концепції музичного твору.

Теоретичні питання для самоконтролю: Як ви можете визначити зміст поняття «музичний твір»? Які форми існування музичного твору Вам відомі? Чи тотожні поняття «музичний твір» і «нотний» текст? Що є інваріантною основою музичного твору, а що – варіантною? Які групи координат музичного твору Вам відомі? Які координати нотного тексту музичного твору є змінними, а які – незмінними? Які фактори зумовлюють суб'єктивність інтерпретаційного тлумачення музичного твору? Як ви можете «розшифрувати» об'єктивне в інтерпретаційному процесі? Які параметри об'єктивності інтерпретування Вам відомі?

Практичне заняття № 3 «Добір відповідних виконавському задуму доцільних засобів виконавської виразності».

Зміст роботи: набуття здатності дотримання відповідності засобів виконавської виразності художньо-образному змісту музичного твору.

Хід виконання. Здійсніть добір доцільних засобів виконавської виразності, адекватних художньо-образному змісту будь-якого музичного твору з державної програми за фахом.

Методичні вказівки. Під час виконання цього завдання керуйтеся положенням про те, що засоби виконавської виразності диференціюються на сталі та динамічні: до сталих належать засоби, які точно зафіксовані в тексті і є незмінними при виконанні. Вони конкретизуються таким чином: звуковисотна організація твору, метроритмічна організація твору; до динамічних засобів виконавської виразності відносяться такі: якість звуку (характер звуковидобування, темброве різнобарв'я),

темпу, характер агогіки (відхилення від темпу під час виконання музичного твору: уповільнення, прискорення руху), штрихи, дотримання цезур, динаміка (гучність звучання, зменшення і збільшення гучності); авторські позначки (визначення характеру, настрою), фразування, мелізматики, філіровка звуку.

Теоретичні питання для самоконтролю: Які види засобів виконавської виразності вам відомі? Які засоби виконавської виразності, точно зафіксовані в тексті, належать до сталих? Які засоби виконавської виразності, що є змінними, відносяться до динамічних? Які функції динаміки як виражального засобу музики вам відомі? Які групи темпів вам відомі? Які функції, окрім означення швидкості руху, притаманні темпу? Які засоби темпових змін у музичному виконавстві вам відомі? Чи тотожні, на вашу думку, артикуляційні засоби різних виконавських технік (залежно від виду музичного виконавства)? Чи є засобом виконавської виразності ладогармонічні структури конкретного музичного твору?

Практичне заняття № 4 «Особливості здійснення ретроспективної та актуалізованої інтерпретації».

Зміст роботи: набуття здатності розпізнавання та здійснення різних типів інтерпретації, які базуються на принципі ретроспекції або актуалізації.

Хід виконання. Завдання 1. Порівняйте виконавські трактовки одного і того ж музичного твору вокальних жанрів (кращі, високохудожні варіанти їх матеріально-звукового втілення) в аспекті з'ясування тенденцій їх інтерпретування: ретроспекції, актуалізації чи синтезу названих тенденцій.

Завдання 2. Створіть варіанти інтерпретаторських версій одного і того ж вокального твору з програми за фахом, використовуючи принципи ретроспекції, актуалізації чи синтезу названих тенденцій.

Методичні вказівки. Під час виконання цього завдання керуйтеся такими положеннями: ретроспективна інтерпретація – це близьке до авторського задуму, авторської манери та специфіки епохи відтворення музичного (авторського) тексту; актуалізована інтерпретація – «нове прочитання» твору, виявлення в ньому актуальних на момент виконання музичних прийомів, засобів виразності, ідей, змістів і символів; привнесення у твір нових виконавських прийомів, які не існували на момент його створення.

Теоретичні питання для самоконтролю: Які принципи здійснення інтерпретаційної діяль-

ності вам відомі? Як ви можете охарактеризувати поняття «ретроспективна інтерпретація»? Як ви можете охарактеризувати поняття «актуалізована інтерпретація»? Чи може, на вашу думку, виконавське інтерпретування базуватися одночасно на двох зазначених тенденціях (ретроспекції та актуалізації)?

Практичне заняття № 5 «Основні етапи виконавської інтерпретації у колективному (ансамблевому) музикуванні, добір специфічних засобів ансамблево-виконавського узгодження».

Зміст роботи: розвиток спроможності розуміння об'єктивно зумовленої творчої художньо-інтерпретаційної сутності ансамблевого виконавського процесу, усвідомлення процесуального характеру інтерпретаційної діяльності у колективному (ансамблевому) музикуванні, набуття здатності дотримання відповідності специфічних засобів виконавської виразності задачам узгодження спільно-виконавського музичного процесу.

Хід виконання. Завдання 1. На основі ознайомлення з теоретичним матеріалом, поданим у літературних джерелах з питань інтерпретації ансамблевих музичних творів (М. Моїсєєва, М. Петренко, І. Польська) та закономірностей здійснення будь-якої діяльності окресліть механізми й етапи здійснення виконавської інтерпретаційної ансамблевих вокальних музичних творів.

Завдання 2. Здійсніть добір доцільних засобів ансамблево-виконавського узгодження (метро-ритмічної, агогічної, артикуляційної, динамічної узгодженості, інтонаційної єдності, динамічного балансу) у вокально-інструментальних творах своєї програми з фаху.

Методичні вказівки. Для вирішення завдання керуйтеся такими відомостями: інтерпретаційна діяльність у галузі ансамблевого музичного виконавського мистецтва диференціюється на три етапи: осягнення художньо-образного змісту ансамблевого твору та створення власної виконавської концепції; узгодження власної виконавської концепції зі співвиконавцем (співвиконавцями); ансамблево-майстерне виконавське її втілення. Ансамблево-майстерне виконавське втілення передбачає узгодженість, збалансованість, упорядкування, узгоджену взаємодію з виконавськими намірами співвиконавця і вимагає застосування особливих засобів ансамблево-виконавського узгодження.

Теоретичні питання для самоконтролю: Чи існують відмінності, на вашу думку, у процесуальному наповненні інтерпретаційної діяльності у галузі сольного й ансамблевого музикування? Як ви можете визначити зміст поняття «ансамбль»?

Із яких етапів складається процес виконавської інтерпретації у галузі колективного (ансамблевого) музикування? За рахунок яких механізмів здійснюється етап узгодження інтерпретаційного процесу у галузі колективного (ансамблевого) музикування? Які специфічні засоби ансамблево-виконавського узгодження вам відомі?

Практичне заняття № 6 «Музична інтонація як синтез сукупності засобів музичної виразності, її функції».

Зміст роботи: створення уявлень про інтонацію як найменшу осмислену одиницю музичної мови у сукупності її виражальних засобів, осмислення її функцій.

Хід виконання. Завдання 1. На основі ознайомлення з теоретичним матеріалом, поданим у науковій літературі з питань інтонаційної природи музичного мистецтва, у музичних творах, які опрацьовуються на заняттях із виконавського фаху, виокреміть головні, найяскравіші інтонації. Виділіть із синкретичної єдності музичної інтонації, що опрацьовується, її головні виражальні засоби (метроритм, звуковисотність, гармонія, лад, тембр, діапазон, динаміка, артикуляція, голосоведення).

Завдання 2. Визначте засоби музичної виражальності, які забезпечують характерність музичної інтонації. Опишіть основні характерно-типові інтонації.

Методичні вказівки. Проникнення в глибини музичної інтонації здійснюйте через виявлення її мовної, пластичної і специфічно-музичної виразності. Пам'ятайте аксіому, що дихання – рух – відчуження (почуття) – це основа музичної інтонації, вони пояснюють її сутність і організацію.

Теоретичні питання для самоконтролю: Як ви можете визначити зміст поняття «музична інтонація»? Що означає термін «інтонація» на музично-

технологічному, семантичному, художньо-семантичному рівнях? Що об'єднує музичну інтонацію з мовою і пластикою людини? У чому виявляється специфіка музичної інтонації? Наведіть приклади найяскравіших інтонацій зі знайомих вам музичних творів. До якого типу їх можна віднести? Що таке інтонаційний словник?

Завданнями опанування другого розділу «Стильова інтерпретація різножанрових музичних творів» є ознайомлення із загальними характеристиками напрямів мистецтва: бароко, класицизмом, романтизмом; стислий огляд культурно-історичного контексту ХХ – ХХІ ст.; формування вмінь зі здійснення стильової інтерпретації вокальних творів зазначених мистецьких напрямів. Засвоєння змісту другого розділу програми також забезпечується практичними заняттями.

Висновки. Отже, репрезентований курс «Виконавська інтерпретація» ми вважаємо вдалим варіантом викладання питань інтерпретації зразків музичної творчості. Досвід впровадження зазначеної дисципліни дозволяє констатувати таке: більшість студентів усвідомлюють практично-професійну необхідність і бажання набуття вмінь виконавської інтерпретації; значна частина магістрів-вокалістів виявляють спроможність до індивідуально-поліваріантного тлумачення вокальних творів з урахуванням їх контекстуальних зв'язків; розуміють необхідність єдності об'єктивного і суб'єктивного, емоційного й інтелектуального, ретроспекції й актуалізації у цьому процесі (Петренко, 2015: 342).

Перспективу подальших наукових розробок вбачаємо у висвітленні змістовного наповнення другого розділу презентованого курсу, зокрема методичних аспектів здійснення стильової інтерпретації вокальних творів різних мистецьких напрямів.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Освітньо-професійна програма «Музичне мистецтво» другого (магістерського) рівня вищої освіти за спеціальністю 025 «Музичне мистецтво» галузі знань 02 «Культура і мистецтво» / О. Устименко-Косоріч, О. Єременко, І. Заболотний. Суми, 2020. 14 с. URL: <https://art.sspu.edu.ua/media/attachments/2020/09/18/opp025muz.mistetctvo2020.pdf> (дата звернення: 23.01.2021).
2. Петренко М. Б. Формування концертмейстерських інтерпретаційних вмінь майбутніх учителів музичного мистецтва з позицій герменевтичного підходу. *Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології*. 2015. № 10(54). С. 332–342.
3. Полатайко О. М. Формування художньо-образного мислення майбутнього вчителя музики у процесі інтерпретації творів мистецтва : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. пед. наук: 13.00.02. К., 2010. 22 с.
4. Робоча програма з навчальної дисципліни (силабус) «Інтерпретація музичного твору» (1-2 семестри) для аспірантів третього освітньо-наукового рівня вищої освіти в галузі знань 02 «Культура і мистецтво» за спеціальністю 025 «Музичне мистецтво» / укладач – Москаленко В. Г. К., 2018. 29 с. URL: <https://knmau.com.ua/wp-content/uploads/RPND-025-INTERPRETATSIYA-MUZICHNOGO-TVORU.pdf> (дата звернення: 18.01.2021).
5. Робоча програма навчальної дисципліни «Виконавська інтерпретація» / розробник – М. Петренко. Суми, 2020. 21 с. URL: https://art.sspu.edu.ua/images/2020/rp_vik_interpr_2020-2021_na_sayt_7b8b3.pdf (дата звернення: 21.01.2021).

6. Щолокова О. П., Мозгальова Н. Г., Барановська І. Г. Інтерпретація музичних творів – методичний аспект. *Науковий вісник Південноукраїнського національного педагогічного університету імені К. Д. Ушинського*. 2019. Випуск 3 (128). С. 151–158.

7. Юдзіонюк Н. М. Формування професійної компетентності майбутнього вчителя в музично-інтерпретаційній діяльності : дис. канд. пед. наук: 13.00.04 / Ізмаїльський державний гуманітарний університет. Ізмаїл, 2011. 216 с.

REFERENCES

1. Osvitno-profesiina prohrama “Muzychne mystetstvo” druhoho (mahisterskoho) rivnia vyshchoi osvity za spetsialnistiu 025 “Muzychne mystetstvo haluzi znan” 02 “Kultura i mystetstvo” [Educational-professional program “Musical Art” of the second (master’s) level of higher education in the specialty 025 “Musical art of the field of knowledge” 02 “Culture and art”] / O. Ustymenko-Kosorich, O. Yeremenko, I. Zabolotnyi. Sumy, 2020. 14 s. URL: <https://art.sspu.edu.ua/media/attachments/2020/09/18/opp025muz.mistetctvo2020.pdf> (дата звернення: 23.01.2021) [in Ukrainian].

2. Petrenko M. B. Formuvannia kontsertmeisterskykh interpretatsiinykh umin maibutnikh uchyteliv muzychnoho mystetstva z pozytsii hermenevtychnoho pidkhodu [Formation of concertmaster interpretive skills of future music teachers from the standpoint of the hermeneutic approach]. *Pedagogical sciences: theory, history, innovative technologies*. 2015, № 10(54), p. 332–342 [in Ukrainian].

3. Polataiko O. M. Formuvannia khudozhno-obraznogo myslennia maibutnoho vchytelia muzyky u protsesi interpretatsii tvoriv mystetstva [Formation of artistic-figurative thinking of the future music teacher in the process of interpretation of works of art] (PhD thesis abstract). K., 2010. 22 s. [in Ukrainian].

4. Robocha prohrama z navchalnoi dystsypliny (syllabus) “Interpretatsiia muzychnoho tvoruv” (1-2 semestr) dlia aspirantiv tretoho osvitno-naukovoho rivnia vyshchoi osvity v haluzi znan 02 “Kultura i mystetstvo”, za spetsialnistiu 025 “Muzychne mystetstvo” [Work program on the discipline (syllabus) “Interpretation of a musical work” (1-2 semesters) for graduate students of the third educational-scientific level of higher education in the field of knowledge 02 “Culture and Art”, specialty 025 “Musical Art”] / Moskalenko V. H. K., 2018. 29 s. [in Ukrainian].

5. Robocha prohrama navchalnoi dystsypliny “Vykonavska interpretatsiia” [Work program on the discipline “Performing Interpretation”] / M. Petrenko. Sumy, 2020. 21 s. URL: https://art.sspu.edu.ua/images/2020/rp_vik_interpr_2020-2021_na_sayt_7b8b3.pdf [in Ukrainian].

6. Shchokolova O. P., Mozghalova N. H., Baranovska I. H. Interpretation of musical works – methodological aspects. *Scientific bulletin of South-Ukrainian national pedagogical university named after K.D. Ushynsky*. 2019, Issue 3 (128), p. 151–158 [in Ukrainian].

7. Yudzionok N. M. Formuvannia profesiinoi kompetentnosti maibutnoho vchytelia v muzychno-interpretatsiinii diialnosti [Formation of the future teacher’s professional competence in musical-interpretive activity] (PhD thesis). Izmail, 2011. 216 s. [in Ukrainian].